

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati Brezimi dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštne proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin., za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjaviti: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Prodiranje v Črnogoro.

Boji proti Črnogorcem.

Dunaj, 10. decembra.

Južno črnogorske severne meje se zasledovalni boji nadaljujejo.

Bolgarske čete vzele Angležem 10 topov.

Berolin, 10. decembra.

Armada generala von Kövessa je zadnja dva dneva vjela kakih 1200 mož.

Pri armadi generala von Gallwitza nobenih bistvenih dogodkov.

Bolgarske čete so vzele Angležem južno od Strumice 10 topov.

Umikanje Francozov in Angležev.

Reuter poroča iz uradnega grškega vira: Francosko-angleške čete nadaljujejo svoje umikanje proti grški meji.

Francosko-angleške čete so od grške meje le še 40 km oddaljene.

Ostanki srbske armade.

Milanski listi vedo povedati, da se nahaja v Albaniji 100.000 mož srbske armade. Celo v Italiji pa vzbuja presenečenje izjava rimskega srbskega poslanika, da šteje srbska armada, ki se je rešila v Albanijo, še 220.000 mož in da je pripravljena za nove boje.

1000 srbskih topov ugrabljenih.

Kakor poročajo nemški listi so zavezniške armade ugrabile dosedaj 1012 srbskih topov. Kövessove, Gallwitzove in Bojadževe čete so jih vplenile 816, ostale pa v Makedoniji operirajoče bolgarske čete. Všteti niso oni topovi, ki so jih Srbi uničili.

Korito in Rožaj zasedena od naših čet.

Dunaj, 11. decembra.

Pri bojih z zadnjimi voji smo na črnogorskem ozemlju napravili novič nad 400 vjetnikov.

Dunaj, 11. decembra.

V svoji ofenzivi proti severni Črni gori, smo zasedli včeraj Korito in Rožaj ter smo bili boje z zadnjimi četami, 12 kilometrov zpadno od Peči. V teh uspešnih bojih nam je prinesla ofenziva 6100 vjetih ter smo vplenili med Pečjo in Rožajem 40 srbskih topov.

Avstrijske čete so vjele v albanskih gorah 6500 Srbov, 40 topov vpljenjenih.

Berolin, 11. decembra.

Nikakih bistvenih dogodkov. O bolgarski armadi še ni novih vesti.

Berolin, 12. decembra.

V albanskih obmejnih gorah zasledujoče avstro-ogrske kolone, so vjele zadnje dni nad 6500 mož in razpršenih vojakov. Med Rožajem, ki je bil včeraj osvojen, in Pečjo je moral pustiti sovražnik ležati 40 topov.

Po odločilnih porazih, ki jih je prizadejala armada generala Todorova z vrsto drznih in silnih udarcev tekom zadnjih dni Francozom in Angležem, se le-ti v klavrnem stanju umikajo na grško mejo in čez njo. Sovražnik je po poročilih naših zaveznikov, imel izredno težke izgube na ljudeh, orožju in municiji vsake vrste.

Francosko-angleške čete pregnane iz Makedonije. — Gjevgjeli in Dojran osvojena.

Berolin, 13. decembra.

Armada generala von Kövessa je vjela včeraj nad 900 sovražnikov. Pri Peči je vplenila 12 modernih topov, ki so jih Srbi tam zakopali. Za

našo fronto smo prijeli zadnje dni nad 1000 razpršenih Srbov.

V Makedoniji je zavzela armada generala Todorova kraja Dojran in Gjevgjeli. Niti eden Anglež niti Francoz se ne nahaja svoboden na makedonskih tleh. V teh bojih ste bili dve angleški diviziji skoro popolnoma uničeni.

Boji v Črni gori. — Srbsko taborišče pri Beranah.

Dunaj, 13. decembra.

Zasledovalni boji v severovzhodni Črni gori se nadaljujejo.

Pri Koritu smo vjeli 800 Srbov.

Naši letalci so uspešno melali bombe na taborišče pri Beranah.

Grška ne bo branila Bolgarom prodiranja po svojem ozemlju.

London, 13. decembra.

Posebni poročevalec Reuterjevega urada pri francoskih četah v Makedoniji javlja: Grški štabni častniki so razpravljali z generalom Sarraillom o položaju v Makedoniji. Po sporočilu iz francoskega vira je baje polkovnik Pallis včeraj v imenu grške vlade generalu Sarraillu izjavil: Ako bi bolgarska armada pri zasledovanju četverozveznih čet prekoračila grško mejo, bo Grška svoje čete pred Bolgari umaknila, da se izogne vsakemu spopadu.

Naše čete so zajurišale važne črnogorske pozicije ter vjele 2300 sovražnikov.

Dunaj, 14. decembra.

Južno Plevlja so zajurišale naše čete črnogorske pozicije na Varni gori. V prostoru severno Beran smo vjeli zopet 2300 sovražnikov.

Nova francosko-angleška fronta.

Milan, 14. decembra.

„Corriere della sera“ potrjuje v sinočni brzjavki iz Soluna, da so se Francozi in Angleži

PODLISTEK.

Cerkev.

Konec.

Jeanetta je zavpila ter se zravnila. Povesila je nato glavo ter dvignila roki s posvečeno vejico še višje k madoni.

„Pomagaj, mati božja . . . pomagaj sveta madona . . . ne pusti nas poginiti, mati Marija!“

Mati božja se je smehljala. Roki, ozki beli roki, ki sta držali odrešenika, se nista ganili . . . milo in blago so zrle temne oči . . .

Hipno je ugasnila pestra in jasna solnčna svetloba v cerkvi. Mrak je zavladal, debel in težak . . . temne sence so se vogle na vse, na madono, na oltar, na Jeanetto, na cerkvene klopi in na kameniti tlak. Zunaj so gorele hiše . . . Črno se je dvigal dim raz strehe in okna ter zakrival solnce. Žalobno rdeče so plapolale sveče desno in levo od oltarja . . . kakor rezek glas razpokajočega se zvona se je čul deklčin glas: „Pomagaj nam mati Marija! Ti si ljubezen . . . Ti si milost . . . Ti si odrešenje . . . reši se . . . reši me . . . reši nas vse!“

Ni mislila na Francoze, ni mislila na sovražnika . . . njeno nedolžno srce je videlo le veliko revo sveta, nepojmljivo tugo vojne . . . videlo je le strahovito rjoveče satanovo peklo, kateremu so zapadli vsi, ona sama, oče, bratje, župnik, Francozi, Nemci, tiho smehljajoča se mati božja nad oltarjem in mali odrešenik v njenih rokah. Za vse . . . za vse je morala moliti. In jecljaje so ji začele drhteče ustnice šepetati besede litanij:

Gospod usmili se nas!
Kriste usmili se nas!
Gospod usmili se nas!
Kriste sliši nas!
Kriste usliši nas!

Zunaj se je tresel zrak od stoterih neviht. Zidovje cerkve se je majalo. Pestri kosi slik so padali od sten in raz modroposlikani strop so se luščile prilepljene, zlate zvezdice ter frčale po zraku, ki je bil poln dima in prahu. Jasno, v visokih, vibrujočih glasovih strahu je donel otroški glas:

Bog Oče v nebesih, usmili se nas!
Bog Sin, odrešenik sveta!
Bog sveti Duh, usmili se nas!
Sveta trojica, en sam Bog,
Usmili se nas!

S strašnim ropotom se je razpočila streha nad cerkvico. Škripaje se je upogibalo tramovje. Zvon je padel nizdol . . . veliki bronasti zvon iz malega stolpa. Med padcem je donel od udarcev žvenklja proti kovinasti steni . . . težko je donel sem . . . težko je donel tja . . . desetkrat ojačen po odmevu od cerkvenih sten. S strašnim, tužnim klicem, ki se je čul kakor poslednji orjaški klic na smrt zadete duše, se je razpočil zvon na kamenitih tleh v tri dele. Lesovje, kamenje, škrlj in zamotane vrvi so mu sledile.

Prestrašena je Jeanetta skočila kvišku. Hotela je vpiti, glasno moliti, a niti besede ni spravila iz otrpnjenega grla. Stala je kakor bel plamen sredi dima in prahu ter ni vedela kam.

Postal je tiho. Se par posameznih strellov. Potem tuji glasovi . . . nepoznan jezik.

Polagoma se je potal v cerkvi prah. Črni dim je izginjal in Jeanetta je zrla za njim. V cerkvenem stropu je bila velika odprtina . . . pestro okno je bilo razbito . . . na tlaku pa je ležal

razpočeni zvon . . . sicer cerkvica ni mnogo trpela. Le par zlatih zvezdic se je še odluščilo od modrega neba in frfotalo nizdol. Tiho in milo se je smehljala madona. Na njenem nežnem obrazu in na belem telescu odrešenikovem je zalesketalo zopet solnce.

Počasi in žalostna, a vendar z iskrico sreče v tihem kotu svoje duše, je šla Jeanetta proti durim. Tu so stali tuji možje v sivih uniformah, s puško v roki, s potnimi, zadimljenimi obrazi. Ali je bil to sovražnik . . . strašni sovražnik? Saj so stali tako mirno in zrl pobožno tja k sveti madoni in prijazno so ji napravili prostor, ko je šla mimo. Eden izmed njih pa je pokleknil in molil.

Jeanetta je stopila iz cerkvenega mraka v živo dnevno svetlobo. Razstreljene so bile hiše naokolu. Mrzlo in črno, z mrtvimi velikimi odprtinami mesto nekdanjih zračnih oken, je stalo zidovje. Le cerkev je, razen razstreljenega stolpa ostala skoro nepoškodovana.

In videla je, kako neso štirje vojaki na nosilnici mrtveca. Plaho in žalostno je obstala. Mrtvecev obraz je bil odkrit. Obotavlja se ga je Jeanetta pogledala. Čudno . . . kako lep in blag je bil speči obraz . . . lep in blag. In hipno, skoro nezavedajoč se, kakor prisiljena po nepoznani moči, je stopila bližje ter položila zeleno posvečeno oljkino vejico na prsa mrtvega vojaka.

Eden izmed mož, ki so nosili svojega mrtvega stotnika, jo je prijazno pa žalostno pogledal:

„Ni mu bilo več dano videti cerkvice, ki jo je hotel ohraniti!“

Jeanetta ni razumela smisla besedi, a smatrala jih je kot hvalo za oljkino vejico in tiho je priklimala. Potem je šla proč, da poišče očeta, brate. In nič več ni bila žalostna. Kajti mati božja je bila rešena.

umaknili iz zadnjega kotička srbskega ozemlja. Sedaj stoje na grškem ozemlju ob vardarski črti in na višinah jugozapadno Dojranskega jezera. Bolgari so se na grški meji ustavili.

Ena petina Črne gore zasedena.

„Magdeburgische Zeitg.“ javlja: Ena petina črnogorskega ozemlja se že nahaja v rokah zmagovitih zaveznikov.

Srbska armada v Albaniji.

Preko Kopenhagna poročajo: V Skader ste prispeli dve srbski diviziji. Glavna srbska vojska se nahaja med Skadrom in Dračem z obema kraloma obrnjena proti Adriji.

Boji s Črnogorci. — Muzilmani in Albanci posegajo v Boj.

Dunaj, 15. decembra.

Iz Plevlja prodirajoče avstro-ogrske čete generala von Kövessa so vzele včeraj tudi črnogorske pozicije južno od Vranjegore v veliki širini. Ena kolona je zasledujoč prodrla do soteske Tare ter razpršila pri Glibačih neki sovražni bataljon. Druge čete so dosepele do Graba. Na višinah neposredno vzhodno od Beran se bore poleg naših oddelkov tudi muzilmani in Albanci proti Črnogorcem. Število včeraj vjetih znaša 340 vojakov in 150 vojnobveznih.

Cetinje ogroženo.

„Ruskoje Slovo“ pravi, da je Cetinje resno ogroženo. Črnogorci so preložili svoj glavni stan iz Podgorice v Skader. Avstrijski podmorski čolni blokirajo črnogorsko obal ter onemogočujejo dovoz živeža. V Črni gori vlada veliko pomanjkanje.

Centralne armade niso prodrle na grško ozemlje.

Atene, 15. decembra.

Uradno sporočilo pravi, da je vest, da so vdrli Bolgari na grško ozemlje neresnična, ter izjavlja: Uradni krogi se živahno pečajo s položajem, ki je nastal vsled umikanja četverozveznih čet na grško ozemlje in približanja Bolgarov in Nemcev grški meji. Vlada pazljivo sledi poteku dogodkov ter je pripravljena storiti vse ukrepe, ki bi jih zahtevali najvišji interesi države.

Boji na črnogorskih tleh. — Naše čete pred Bjelim poljem.

Dunaj, 16. decembra.

Naše čete so vrgle včeraj sovražnika tudi jugovzhodno od Glibačev v sotesko Tare.

Druge avstro-ogrske čete so dosepele v hudih bojih na višine, neposredno severno od Bjelega polja in v pokrajino na pol pota med Rožajem in Beranami.

Zapadno od Peči se je pričel nasprotnik umikati proti Plavi in Gusinjem.

Število vjetnikov, ki smo je sporočili včeraj, se je zvišalo na 900 mož.

Napad ententnega brodograja na bolgarsko obalo.

Združeno angleško-francosko-italijansko brodograje je napadlo bolgarsko obrežje ter je doseglo na nekaterih točkah uspehe. Železnice med Dimotiko Dedeagačem in Carigradom so deloma poškodovane.

Grška in Bolgarija.

Iz Aten poročajo: Šef grškega generalnega štaba Dusmanis je konferiral v ponedeljek z bolgarskim poslanikom, kar je vzbudilo tem večjo pozornost, ker je bil bolgarski poslanik popreje 2krat pri kralju v avdijenci. Zatrjuje se, da opstojata med Grško in Bolgarijo formalen dogovor, v katerem se je Grška zavezala, da se ne bo protivila, ako smatrajo Bolgari za potrebno, da zasledujejo četverozvezne čete po Grškem ozemlju.

Neutrlni pas med grškimi in bolgarskimi četami.

Bolgarska vlada je predlagala grški vladi, da se naj grške in bolgarske čete umaknejo za 2 km od meje, ker bi se na ta način vsak incident med obema armadama najlože preprečil. Grška vlada je 15. t. m. odgovorila, da akceptira ta predlog ter da je vojni minister, že naročil grškim oblastem, da se sporazumijo z bolgarskimi častniki glede izvedbe potrebnih ukrepov.

Četverozveza hoče zvišati ekspedicijsko armado na 400.000 mož.

V torek se je vršil v Solunu velik vojni svet, ki je sklenil zvišati ekspedicijsko armado na 400.000 mož.

Na meji nič novega. V Solunu se ne prestanjo izkrcavati angleške čete in artiljerija. Avstrijci in Nemci zapuščajo mesto. Mesto je prenapolnjeno vojaštva. Grške čete odhajajo, mesto njih pa prihaja vedno več ententnega vojaštva.

Grška in četverozveza.

Izkrcavanje angleških in francoskih čet v Solunu.

Število v Solunu izkrcanih zavezniških čet znaša 172.000 mož, med njimi 60.000 Angležev.

Zadnji teden se je zopet izkrcalo 22.000 mož. Dan na dan prihajajo novi transporti.

Srbska skupščina v Solunu.

Kot „Secolo“ poroča, zboruje 50 srbskih poslancev s predsednikom skupščine v palace-hotelu Olympos v Solunu.

Ententa v Solunu.

Angleži so se polastili v Solunu poštnega in brzojavnega urada ter so proklamirali v mestu obredno stanje. Angleško-francoske čete utrjujejo mesto.

Demarša ruskega in italijanskega poslanika v Atenah.

Agence Havas. Grški ministrski predsednik Skuludis je sprejel včeraj ruskega in italijanskega poslanika. Namen te demarše je bil najbrže, sporočiti grški vladi, da se Italija in Rusija pridružujeta francosko-angleškim zahtevam po garancijah za ekspedicijski zbor v Solunu.

Nemška demarša v Atenah.

Po neuradnem poročilu je Nemčija zahtevala od grške vlade, da morajo olajšave, ki jih dovoli Grška četverozvezi, biti v skladu z nevtralnostjo Grške. Uradno sporočilo o tozadevni diskusiji med Nemčijo in Grško ni bilo izdano, vendar se smatra, da Nemci ne žele, iti predaleč, ker uvidevajo, da se nahaja Grška v izrednem položaju.

Zboljšanje odnošajev med Grško in četverozvezo.

Iz Aten poročajo: Poslaniki četverozveze so obiskali m. p. Skuludisa ter so ga uradno obvestili, da so gospodarski proti Grški naperjeni ukrepi odpravljeni in da bodo smele v pristaniščih zadržane ladje skoraj odpluti.

Odnosaji med Grško in četverozvezo so se zboljšali. Francozi in Angleži pripravljajo obrambo Soluna. „Petit Parisien“ javlja: 12. decembra so prispeli v Solun 4 transportni parniki z angleškimi četami. V pristanišču vlada dan in noč živahno življenje. Francija je poslala mnogo težke artiljerije. Večji del v Solunu se nahajajočih angleških čet odide na fronto.

Grška da ententi ozemlje med Solunom in Dojranom na razpolago.

Iz Soluna poročajo: Grški in četverozvezni generalni štab sta se dogovorila, da se umakne grška divizija, ki se je nahajala dosedaj ob meji, v Seres. Grška da četverozvezi ozemlje med Solunom in Dojranom na razpolago. Vojaške oblasti četverozveze so že prevzele del carinske službe v Solunu.

Reuter javlja: Kralj Konstantin je podal pri sprejemu ententnih diplomatov osebne izjave, ki jih smatra četverozveza za popolnoma zadovoljive.

Grška odpokliče svoje čete iz Soluna.

Vsled živahnega pritiska zaveznikov in oziirajoč se na težavni položaj francosko-angleških čet, se je grška vlada odločila svoje obmejne čete odpoklicati.

Grška je brezpustila četverozvezi vzhodno Makedonijo.

Umikanje francosko-angleških čet je sedaj popolnoma po želji zapovednikov končano. Danes prično odhajati grške čete iz ozemlja med Dojranom in Solunom. Večina v Solunu štacijoniranih grških čet koraka v smeri iz Soroviča v Kozjane. Skoro vsa vzhodna Makedonija je prepuščena zaveznikom, da svobodno ž njo razpolagajo.

Nove težkoče med Grško in četverozvezo.

Pri izvrševanju ukrepov za zasedenja Soluna, glede katerih sta se bili Grška in četverozveza sporazumeli, so se pojavile zopet nekatere težkoče podrejenega značaja.

Vsebina dogovora med Grško in četverozvezo.

Švicarski listi navajajo, da je bil sklenjen med generalom Sarrailom in polkovnikom Pallisom naslednji dogovor: 1. Grške čete se odstranijo ter puste centralne armade čez mejo. 2. Četverozveza ostane v Solunu in se tu utrdi. 3. Grške čete v Solunu se reducirajo na 1 divizijo. 4. Grška zmanjša posadke na utrdbah ob solunskem zalivu. (Te navedbe se baš ne odlikujejo po svoji jasnosti.)

Dve italijanski vojni ladji v grških vodah.

Italijanska vlada je postavila v grških vodah dve vojni ladji, kar je vzbudilo na Grškem veliko razburjenje.

Italijani v Valoni.

„Matin“ priobčuje iz Rima brzojavko, ki pravi, da italijanske čete Valono trdno drže in da so dosti močne, da bi mogle v slučaju potrebe odbiti sovražni napad. Ako bi centralne države poskusile preplaviti Albanijo, bodo zadele poleg srbske armade na italijansko bojno silo 150.000 mož.

Četrta bitka ob Soči.

Italijanski napadi pri Lardaru in Rivi odbiti.

Dunaj, 10. decembra.

Na primorski fronti je vladal včeraj mir, izvzemši streljanje artiljerije in manjša podjetja.

Delovanje sovražnika pred utrjenima prostorema pri Lardaru in Rivi traja. Popoldne je napadla italijanska pehota naše pozicije na Monte Vies in zapadno od tam med dolino Chiese in Concei. Bila je s težkimi izgubami popolnoma odbita.

Na goriški fronti so včeraj Italijani zopet ustavili napadanje. Nasproti temu pa je poskušal sovražnik izsiliti uspehe na zapadni tirolski meji. Skoro osem dni trajajočemu četudi prekinjenemu obstreljevanju naših utrdb pri Lardaru in Rivi, je sledil včeraj napad močne italijanske infanterije, ki pa je bil popolnoma odbit. Sovražnik je imel vsled ognja naše artiljerije jako težke izgube. „Giornale d' Italia“ piše, da namen zavzetja Gorice in Trsta je sedaj postranskega pomena. Gre pa za to, da se trdno drži: kolikor mogoče močne dele avstro-ogrske armade na južnozapadni fronti.

Junaški čin dveh oficirskih patrolj.

Junaški čin, ki sta ga izvršili patrolji pešpolka št. 80, zasluži najtoplejše priznanje. Dve oficirski patrolji tega polka sta zajurili in zasedli, ko sta odbili branitelje v najljutejšem ognju in bližinskem boju, neko ob Pevmici stoječo hišo, iz katere so Italijani na naše čete neprestano metali mine.

Odbit napad na goro Sv. Mihaela.

Dunaj, 11. decembra.

Boji s topovi v Judikariji se zdaj razširjajo tudi na prostor vzhodno doline Chiese. V prostoru med to dolino in dolino Concei smo svoje naprej potisnjene straže na Monte Vie pred močnejšimi sovražnimi silami nazaj vzeli. Slabeyši napadi Italijanov v Dolomitih, proti sedlu Sief in na Goriškem proti severu gore Sv. Mihaela smo odbili.

Naši hidroplani so bombardirali Ancono.

Dunaj, 11. decembra.

Dne 10. decembra popoldne je brodograje naših morskih letal v Anconi metalo bombe na kolodvor, elektrarno, plinaro in vojaške objekte, jako uspešno. Vzlic šrapnelom iz več topov in jako slabemu vremenu so se letala vrnila nepoškodovana.

Odbit napad italijanske brigade pri Sv. Martinu.

Dunaj, 12. decembra.

V odseku Doberdobske visoke planote je neka italijanska pehotna brigada napadla naše pozicije jugovzhodno Sv. Martina. Odbili smo jo in imela je velike izgube. Sicer je vladal na celi jugozapadni fronti mir, izvzemši posamezne topovske boje.

Tudi v Judikariji je delovanje sovražnika slabotnejše.

Boji na Tirolskem. — Pri Oslavju odbiti italijanski napadi.

Dunaj, 13. decembra.

Na Tirolskem je obstreljevala italijanska artiljerija utrjeni prostor pri Lardaru in naše pozicije pri Rivi, Roveretu in Col di Lana.

V Judikarijah se sovražna pehota z naporom približuje. Na vrhovih gora vzhodno od doline je napadla in je bila odbita.

Ob goriškem mostišču so se vršili boji s topovi in metalci bomb. Sovražni napad na vrh severovzhodno od Oslavja smo kmalu ustavili.

Novi vpoklici v Italiji.

Uradni armadni list objavlja vpoklice rezervistov prve in druge kategorije letnika 1882, ženijskih saperjev letnikov 1882, 1883 in 1884, ženijskih telegrafistov letnikov 1886, 1887 in 1888 ženijskih gorskih čet za 16. december.

„Tiha dejanja“ italijanskega brodograja.

V listu „Caffaro“ v Genovi je priobčil neki italijanski mornariški častnik članek, s katerim hoče rešiti čast italijanske mornarice, katero da se po krivem dolži onemoglosti in nedelavnosti. Z žalostjo pa konstatira najprvo, da je ljudstvo radi neoviranega obstreljevanja italijanske obali in uničenja ladij „Garibaldi“ in „Amalfi“ odtegnilo svoje simpatije in zaupanje mornarici. Med tem pa je italijansko brodograje na tihem izvršilo dejanja, kakor jih morda še ni izvršilo nobeno drugo. „Izzivalo je avstrijsko brodograje na boj“ pravi članek, ali avstrijske ladje so se bale sprejeti izzivanje. Razdrlo je utrdbе, viadukte, železnice (?), ne da bi zadelo na odpor. Italijansko brodograje je „pozdravilo“ Trst, se je pojavilo v vodah pred Puljem in Kotorom, je uničilo vrsto avstrijskih preskrbovalnih postaj v Adriji, je zavzelo dobro utrjen (?) otok Pelagruž in je šlo skozi kanale z minami zaprte. In kaj je storil sovražnik? Samo enkrat se je upal na dan in je „zmagal“ pogumno

s šestim proti jednemu heroičnemu „Turbinu“. V bližino italijanskih vojnih pristanišč se Avstrijci sploh niso nikdar upali. Samo mesta brez obrambe Ancono, Molfetta in Bari so obstreljevali. Častnik sklepa, da Italija tako brez dvoma gospoduje v Jadranskem morju. V nasprotju s temi izvajane pa je, kar je vojaški kritik v „Corriere della sera“ nedavno pisal o ekspediciji v Albanijo. Izvajal je namreč, da si je treba premisliti prevoz ekspedicije že radi prisotnosti avstrijskega brodovja, zlasti torpedovk in podmorskih čolnov v Adriji. K temu pripominja „Berliner Tageblatt“. V prijetnem nasprotju z bobnečimi besedami italijanskega mornariškega častnika so istočasno uspešna dejanja avstro-ogrškega brodovja, ki je samo na en dan, 5. decembra, potopilo jedno križarko, jeden podmorski čoln, sedem parnikov in deset jadrnic. Ako bo italijansko brodovje še nadalje „na tihem“ izvrševalo taka dejanja in tako gospodovalo v Adriji, moremo biti s tem popolnoma zadovoljni.

Opozicija proti Salandrovemu kabinetu.

V seji dne 12. decembra je nastal vihar, ko je Enrico Ferri, prejšnji socialist, naslednik Lombrosa utemeljeval svoj predlog, da naj se podaljša budgetni provizorij samo za tri mesece in ne za šest. Ko je Ferri omenjal, da je bilo Sredozemsko morje nekoč oporišče italijanske kulture, sedaj pa imajo gospodstvo nad njim tuje roke, dočim Adrija sama za Italijo ne zadošča, je začela divjati vojna stranka in mu očitala, da se je zarotil z Giolittijem proti Salandri. Zmerjali so se, Barzilaju je očital Ferri, da ima stotisoč lir tajnega fonda.

Italijani zopet obstreljujejo Gorico.

Dunaj, 14. decembra.
Delovanje Italijanov v Judikariji traja. Posamezni manjši sovražni napadi so bili odbiti.

Rusko poročilo o prenehanju bojev ob Soči.

Berolin, 14. decembra.
Z ruske meje poročajo listu „Nationalzeitung“: Kakor je razvidno iz pogovorov ruskih vojaških kritikov, se vrše zdaj v Italiji veliki transporti čet. Znatne, v Bolonji zbrane rezervne čete pošiljajo vse na jug. Tudi iz drugih mest pošiljajo proč številne čete. Obenem vozijo vsak dan dolgi vlaki municijo in provijant v Brindisi in Bari. Ni več dvomiti, da Italija poseže aktivno v vojno na Balkanu. Proti nevarnosti avstro-ogrskih podmorskih čolnov se uvedejo posebne odredbe. Nasproti temu je pričakovati, da boji ob Soči znatno penehajo. Ob Taljamentu dela na tisoče delavcev velike obrambe in utrdbe. Te nove utrdbe se nahajajo 45 kilometrov za fronto.

Uspehi avstro-ogrške mornarice.

Sofija, 14. decembra.
„Kambana“ piše o uspehih avstro-ogrške vojne mornarice, da si je znala zagotoviti gospodstvo v Adriji. Dokaz zato je, da se Italijani niso upali Srbom in Črnogorcem poslati pomoči čez morje.

Uspehi naših čet pri Bovcu.

Dunaj, 16. decembra.
Ob tirolski in soški fronti so se vršili posamezni topovski boji.
V soteski pri Bovcu so se polastile naše čete z nenadnim napadom sovražne prednje pozicije.

Vojna z Rusijo.

Položaj na ruski fronti.

Dunaj, 10. decembra.
Mestoma neznatni izvidni boji.

Boji ob bukovinski meji.

Iz Dorohoja poročajo, da se že več dni vrše ob bukovinski meji neprestano hudi boji. Neprestano grme topovi. Potniki, ki so dospeli v Bukarešto pripovedujejo, da pošiljajo Rusi neprestano čete na bukovinsko mejo. Tudi avstro-ogrške čete dobivajo ojačenja. Iz Lipkanov je došel vlak s 100 vagoni ranjencev v notranjost.

Nemški cesar na gališki fronti.

Berolin, 10. decembra.
Cesar Viljem je po kratkem obisku v Lvovu nadzoroval nemške čete ob Strypi.

Kitchener potuje v Petrograd.

Iz Curiha poročajo, da bo lord Kitchener v kratkem odpotoval v Petrograd, kjer je pričakovati glasom ruskih poročil zelo važnih razgovorov.

Francoski in angleški vojaški delegati v Petrogradu.

Iz Kristanije poročajo: Francoski general Pau je prispel z 12 spremljevalci v Bergen ter nadaljuje pot v Petrograd. Reuter poroča: Angleško-francoska vojaška misija pod polkovnikom Monginom je dospela v Petrograd.

Nakupičeno blago v Arhangelsku.

Glasom sporočila angleškega poslaništva sporoča trgovinski minister, da je pristanišče v Arh-

angelsku zaradi silnih množin blaga, ki je tam nakupičeno, blokirano, tako, da tam ležečega blaga ni mogoče niti izkrcati, niti spraviti naprej. Poslaništvo misli zato, da garancijskih certifikatov za blago iz Anglije ne kaže več dati.

Mir na ruski fronti.

Dunaj, 11. decembra.
Pri Cartorijku smo pregnali ruske poizvedovalne oddelke. Sicer je mir na celi fronti.

Berolin, 11. decembra.

Položaj pri armadnih skupinah gilm. von Hindenburga in princa Leopolda Bavarskega je nespremenjen.

Dunaj, 12. decembra.

Mestoma topovski boji.

Boji južno od Pinska.

Berolin, 12. decembra.
Odbili smo slabotnejše ruske sile, ki so se približevale v okolici Varsunskega jezera, južno Jakobštata in južno Pinska.

Pred armadno skupino generala von Linsingena se je z izgubami izjalovil ruski napad vzhodno železnice Kovel—Sarni. — Severno Cartorijška je bil na zapadni breg Stira došel sovražnikov poizvedovalni oddelek pregnan.

Poveljnik trdnjave Kovno.

Vojno sodišče v Dvinsku je obsodilo poveljnika trdnjave Kovno na 15 let ječe in izgubo vseh vojaških in osebnih časti, ker ni vzdržal reda med posadko v Kovnu in ker je trdnjavo prezgodaj zapustil.

Berolin, 13. decembra.

Na raznih točkah so se vršili mali boji naprej potisnjenih straž armadne skupine generala feldmaršala von Hindenburga s sovražnimi izvidnimi oddelki. Pri tem se je Rusom posrečilo pregnati neko slabotno nemško stražo.

Brezuspešen napad na pozicijo armadne skupine generala feldmaršala princa Leopolda Bavarskega pri Vulkii (južno Vigonovskega jezera) je stal Ruse približno 100 mož izgub in vjetnikov.

Ob besarabski meji.

Iz Černovic poročajo: Ob besarabski meji, v bližini romunske meje, so Rusi v soboto ponoči izvršili močnejši napad. Boj je trajal od 11. ponoči do 3. zjutraj. Poskusi Rusov, približati se, je ogenj naše artiljerije in naših strojnih pušk odbil. Artiljerijski boj je bil časih zelo intenziven.

Mobilizacija ruske industrije.

Ruska vlada namerava predložiti dumi predlogo, s katero se vojni minister pooblašča mobilizirati vso rusko industrijo ter postaviti delavce in drugo osebje pod vojne zakone. Odpravi naj se pravica za stavke.

Ruski sunek ob Korminu odbit. — Akcija naših letal.

Dunaj, 16. decembra.
V pokrajini potoka Kormina je zavrnila armada nadvojvode Jožefa Ferdinanda neki ruski sunek.
Jugo-zapadno od Obyke smo prisilili nekega sovražnega letalca, da se je spustil na tla in smo ga vjeli.
Ena naših letalskih flotilj je metala na železniško postajo Antonovko, ob železnici Miedwieze-Sarny, in na postajo Klevan bombe. Akcija je bila uspešna. Pri Klevanu je izbruhnil požar. Vsa letala so se vrnila nepoškodovana, dasiravno so jih silno obstreljevali.

Odbiti ruski napadi pri Drisvjatskem jezeru.

Berolin, 16. decembra.
Ruske oddelke, ki so bili severno Drisvjatskega jezera prodrli v pozicije armadne skupine generalfeldmaršala von Hindenburga, smo s protinapadom vrgli nazaj. V okolici Berezine se je razbil sovražnikov naval v ognju naše pehote.
Pri Berestjanah se je ponesrečil sovražni napad na armadno skupino generala von Linsingena. Neko rusko letalo je moralo pristati, vzhodno Lucka, v dosegu avstro-ogrskih čet.

Nemška fronta na vzhodu.

Menšikov piše v „Novem Vremenu“ v daljšem članku „Utrjujejo se“ med drugim, da so se izkazali Nemci v teh 16 mesecih vojne zelo iznajdljive. Posrečilo se jim je, delazmožnost ljudi nadomestiti s stroji.
Vojaški strokovnjak „Russkega invalida“ piše, da bo nemška fronta na vzhodu v kratkem ena sama nepretrgana črta strojnih pušk. Zadnji čas so dobili Nemci toliko strojnih pušk, da so te zatemnile celo slavo nemških težkih topov. Vsekakor morajo Rusi računati s tem, da so Nemci s strojnimi puškami močno povzdignili učinkovitost svoje armade in ne dala bi se popraviti napaka, če bi Rusi ne vpoštevali vedno naraščajoče sovražnikove sile. Rusi morajo tekmovati z Nemci, žal pa jih je njih zgodovina odvadila, izumljati nova sredstva.

Ruske priprave za ofenzivo.

Preko Pjotrskova prihaja iz Stockholma to-le poročilo: Za vso rusko fronto zlasti na krilih, se vrše že nekaj časa velike priprave za daljšo ofenzivo. Zlasti so ojačili armado pri Dvinsku z rezervami. Velike zaloge municije izvirajo iz francoskih in japonskih tovarnen. V fronti se koncentrirajo priprave v Minsku. Velike rezerve zbirajo v okraju Kijev. Resni petrogradski politični krogi zatrjujejo, da so države četvorozveze sklenile v enem prihodnjih mesecev istočasno pričeti z ofenzivo na vzhodu in na zapadu, da preprečijo premikanje nemških čet.

V južni Besarabiji so storili Rusi velike priprave. Donavska pristanišča Reni, Izmail in Kilija so zaprta za prosti promet. Samo vojaške ladje smejo voziti v tej pokrajini. Tudi poročajo, da je prispelo več vlakov s tehničnim materijalom.

Rusi pošiljajo z besarabske meje večji del prot Romunski pripravljenih čet. Brzjavna zveza med Romunsko in Rusijo je pretrgana.

Francoske puške za rusko armado.

Kakor poroča „Neue Züricher Ztg.“ baje iz zanesljivega vira, je Francoska pred kratkim poslala vse svoje zastarele puške modela Gras in Chassepot in enako število bajonetov v Rusijo.

Rusija in Švedska.

Listi poročajo, da je pričakovati ruske vojaške demonstracije proti Švedski. V ta namen je zbrala Rusija 160.000 mož na Finskem. Car je odpotoval, da inspiciira brodovje.

Boji na Francoskem.

Boji pri Souainu.

Berolin, 10. decembra.
Odbili smo francoske napade z ročnimi granatami na našo pozicijo na vrhu 193, severovzhodno od Souaina. Sicer se pri vihnem deževju ni pripetilo nič pomembnega.

Manjši boji na francoski fronti.

Berolin, 11. decembra.
Na mnogih mestih fronte deluje artiljerija na obeh straneh živahno. Po močni pripravi so Francozi opetovano zvečer napadli naše pozicije na visočini 193 in vzhodno od nje (severo-vzhodno Souaina). Napad je bil odbit. Pozicija je natančno tako trdna v naših rokah, kakor nam tudi ni mogla biti iztrgana prej, dasi so francoska dnevna poročila opetovano nasprotno trdila.

Berolin, 12. decembra.

Vzhodno od Nieu Chapelle, jugozapadno od Lilla, se je pred našimi ovirami ponesrečil poskus manjšega angleškega oddelka, presenetljivo vdreti v naše pozicije.

V Vogezih je prišlo do brezpomembnih bojev s sovražnimi patruljami.

Boj v zraku 3000 metrov visoko.

Dunaj, 9. decembra. Iz glavnega stana poročajo o tem-le poročilu francoskega generalnega štaba z dne 8. decembra: Danes zjutraj je zasledoval eden naših letalcev v višini 3000 metrov neko hitro nemško letalo ter se mu približal na 20 m in začel streljati s strojno puško. Sovražno letalo se je takoj užgalo in eksplodiralo. Oba letalca sta padla pri Tilliloyu v naše črte.

Živahnejši boji na zapadnem bojišču.

Berolin, 16. decembra.
Živahni artiljerijski boji in živahno delovanje letalcev na večjem delu fronte. Pri Vailly so Francozi ponoči napadli dve mali posadki na južnem bregu Aisne.

Poročnik Immelman je strmoglavil včeraj v zračnem boju nad Valenciennes sedmo sovražno letalo, angleški enokrovnik. Predvčerajnji napad letalcev na Mühlheim (v Badenskem) je bil po francoskem poročilu baje naperjen proti tamkajšnjim kolodvorskim napravam. V bližino teh naprav pa ni padla niti ena sovražna bomba, pač pa je bil v mestu 1 meščan ubit, 1 ranjen. Cisto vojaška škoda obstoja le v tem, na je bilo razbitih par šip v lazaretu.

Neuspehi angleških aeroplanskih flotilj.

Berolin, 15. decembra.
Na fronti se ni zgodilo ničesar posebno važnega.

Naši letalci so napadli, kakor so konstatirali, uspešno angleški parnik, ki je 12. decembra nasedel na višini Panne. Sovražnik, ki je poslal več različnih flotilj nad Bapaume, Peronne, proti Lota-ringiji in nad Mühlheim (na Badenskem) je izgubil v zračnem boju ozir. vsled ognja naših obrambnih topov 4 letala med njimi velik aeroplan z 2 motorjema.

Šef francoskega generalnega štaba.

General Joffre je imenoval za šefa generalnega štaba generala Castelnaua, ki pa ostane v

činu poveljnika armadne skupine. General Gourand je dobil, kakor poroča „Petit Parisien“, poveljništvo nad neko armado na zapadni fronti. Odšel je že tja.

Ententni vojni svet.

Zastopniki ententnih držav so imeli dne 9. decembra v francoskem zunanjem ministrstvu posvetovanje, katerega sta se udeležila tudi sir Edvard Grey in lord Kitchener. General Porro se je s svojimi štabnimi častniki vrnil ponoči v Rim. Agence Havas poroča, da so se dopoldne v zunanjem ministrstvu sestali Sir Edvard Grey, lord Kitchener, ministrski predsednik Briand in vojni minister Gallieni. Obravnavali so nujna vprašanja ter prišli do sporazuma.

Splošna brambna dolžnost na Angleškem.

Poročilo lorda Derbyja o rekrutiranju na Angleškem se konča s predlogom, da naj se s 1. januarjem vpelje splošna brambna dolžnost za ne- oženjene med 17. in 45. letom. Brambna dolžnost pa naj se ne uvede kot stalna institucija, marveč samo začasno za to vojno.

1.000.000 ruskih vojakov.

„Express de l'Onest“ z dne 21. novembra pravi, da pripravlja Rusija sicer novo vojsko več milijonov mož, da pa še vedno razpolaga samo s človeškim materialom. Zakaj bi ne poslala 1 milijon vojakov na Francosko, da jih tam oborože in izvežbajo? Francoska bi rade volje sprejela poleg 1 milijona Angležev in 300.000 Belgijcev še 1 milijon Rusov. Človeški material Francoske in Angleške je izčrpan in ker je sedaj dosežen popoln sporazum v ententi, Rusija lahko odda 1 milijon mož, ki jih zaradi pomanjkanja denarja ne more oborožiti.

82.500 Angležev vjetih.

Nevtralni listi poročajo iz Londona, da se je sporočilo angleški zbornici, da je 25.000 angleških vojakov v Nemčiji vjetih. Temu nasproti koštata nemško armadno vodstvo, da je bilo že 31. decembra 1914 vjetih 82.500 Angležev. Koliko jih je bilo vjetih leta 1915, se bo koncem tega meseca razglasilo.

Cenzura na Angleškem omejena.

Iz Londona poročajo, da se odpravi cenzura zunanjega urada. Odgovornost za objavo poročil o zunanjih zadevah nosijo v bodoče ravnatelji listov in agature.

52 irskih voditeljev — veleizdajalcev.

Iz Rotterdama poročajo, da je kraljevsko sodišče v Dublinu obtožilo 52 irskih voditeljev veleizdaje.

Belgija pristopi londonski pogodbi.

Iz Pariza poročajo: Pariški listi priobčujejo poluradno poročilo, da bo belgijska vlada v kratkem izrekla svoj pristop k londonski pogodbi, da ne bo sklepala separatnega miru.

Feldmaršal French odstopil. — Novi angleški poveljnik.

Londonski vojni urad razglasa, da je bil imenovan sir Douglas Haig za naslednika feldmaršala Frencha, poveljnika na Francoskem in Flandrskem. French je bil na lastno prošnjo odpoklican ter imenovan za feldmaršala vseh čet kraljevine.

Nadalje razglasa vojni urad: Od početka vojne je poveljeval feldmaršal French 16 mesecev brez preneha v napornem delu našim četam na Francoskem in Flandrskem z veliko spretnostjo. Na lastno prošnjo je sedaj odložil poveljništvo. Vlada mu je, priznavajoč njegove velike zasluge in v zahvalo za to, ponudila mesto vrhovnega poveljujočega feldmaršala edine kraljevine. French je mesto prevzel. Kralj mu je podelil dostojanstvo viscounta.

Turčija proti štirizvezi.

Boj za Carigrad.

Turško uradno poročilo.

Carigrad, 12. decembra.

Fronta v Iraku: Zasedli smo kraj Šejk Said, vzhodno od Kut-el-Amare, v smeri, v kateri se mora sovražnik umakniti. Naša artiljerija je potopila pri Kut-el-Amari nekaj sovražnih pontonov in en vojni monitor. — Fronta v Kavkazi: Izvzemši od praskah med patruljami in prednjimi stražami ni poročati o ničemer. — Dardanelska fronta: Neki monitor in neka torpedovka sta severno od zaliva Adše in nekaj oklopnih križark je v pristanišču Kemikli s pomočjo opazovalcev v balonih obstreljevalo naše pozicije in bolnišnico v Tursunkeju, kjer je bilo vsled sovražnega ognja ubitih 7 vojakov, 1 pa je bil ranjen. V odseku Ariburnu se je vršil ponoči od 10. na 11. december na desnem krilu, boj z bombami. Naša artiljerija je razdejala 11. decembra del sovražnih strelskih jarkov pri Kaulisirtu. V odse-

ku Sedil Bahr sta odgovarjali desno in levo krilo na sovražni ogenj. Naša artiljerija je obrezuspešila sovražno metanje bomb ter razdejala del njegovih strelskih jarkov in nekaj pozicij za metanje bomb. Dve križarki sta brezuspešno obstreljevali Alčitepe in okolico.

Carigrad, 13. decembra.

Fronta v Iraku: Nobenih novih poročil. Kavkaska fronta: Anaforta. Sovražne oklopne križarke so obstreljevale podpirane od zrakoplovov en trenutek naše pozicije. Naša artiljerija je odgovarjala in obstreljevala uspešno strelske jarke in sovražne baterije. Ariburnu. Precej silni boji z bombami in od časa do časa artiljerijski dvoboj. Sedilbahr. V noči na 12. december je metal sovražnik na naše levo krilo precej mnogo bomb. Dne 12. decembra je izvršil sovražnik, ko je celo uro obmetaval to krilo z raznimi bombami in torpedi ter je pehota in artiljerija krilo silno obstreljevala; napad, ki pa ga je naša artiljerija z močnim odgovarjanjem popolnoma odbila. Sovražnika smo prisilili, da se je z velikimi izgubami vrnil v svoje strelske jarke.

Vstaja v zapadnem Egiptu.

Iz Soluna: Z Malte poročajo, da so poslali Angleži močne čete v zapadni Egipt, da preprečijo resno gibanje med domačini. Šele zadnje dni so dobili Angleži poročilo o grozeči vstaji in so bili zato prisiljeni, poklicati tudi iz Port Saida močne čete in jih poslati na zapad. V Telel-Kobiru je zbranih kakih 30.000 Francozov in Angležev. Trdnjave v ogroženih pokrajinah ojačujejo. Iz Port Saida so poslali mnogo gradbenega materiala, municije in orožja v zapadni Egipt.

Angleški poraz v Mezopotaniji.

Iz Carigrada poročajo: V Iraku se Angleži umikajo tudi južno od Kut-el-Amare, kjer so njihove etapne črte močno ogrožene. Trije bataljoni so obkoljeni, pričakovati je njih predaje.

Nov nemški veleposlanik v Carigradu.

Sultan je 10. t. m. sprejel v svečani avdijanci novoimenovanega nemškega veleposlanika grofa Wolff-Metternicha. Na njegov nastopni nagovor je odgovoril sultan proslavljajoč izborne medsebojne odnose in vojno pobratimstvo ter izražajoč upanje, da se bo v kratkem dosegel časten mir, ki bo omogočil izkoristiti pridobljeno.

Delovanje podmorskih čolnov.

Glasom poročila „Kriegszeitung“ iz Budimpešte, se zadnje dni nemški in turški podmorski čolni zopet gibljejo. Zadnje dni sta bili dve angleški topničarki, ki sta imeli stražiti egiptovsko obal, blizu obali potopljeni. Tudi v Črnem morju delujejo podmorski čolni podobno. Pri Sebastopolu je potopil neki nemški podmorski čoln dve transportni ladji in eno topničarko. Drugi podmorski čolni so uspešno obstreljevali ruske utrdbe ob obali.

Izgon iz Egipta.

Iz Ženeve poročajo: Glasom poročila iz Egipta, so angleške vojaške oblasti izgnale in v Aleksandriji vkrcale nemške in avstro-ogrske konzularne uradnike pri ameriških konzulatih v Egiptu.

Amerika in Nemčija.

Nova kriza.

Zastopnik Wolffovega urada javlja dne 10. decembra brezlično iz Novega Jorka: Javno mnenje je močno razburjeno proti Nemčiji in sicer vsled pretiranih častniških poročil dozdevnih nemških atentatov, proti ameriški nevtralnosti in proti ameriškim municijskim tovarnam, o proti ameriških intrigah v Mehiki in o kazenskem postopanju proti Nemcem, ki so baje te zločine zagrešili. „Newyork World“ poroča iz Washingtona, da se pripravlja nova nemško-ameriška kriza, ki bo mnogo težja, kakor ona radi afere „Lusitania“. Kongres bo najbrže zahteval tozadevnih pojasnil. Nekateri člani kongresa nameravajo predlagati prelom diplomatskih stikov z Nemčijo. „Tribune“ vprašuje ironično, ali namerava ameriška vlada ostati večno v stiku z Nemčijo, akoravno je ta odklonila ameriške zahteve. „Newyork World“ odgovarja na to vprašanje, da vlada tega nikakor ne namerava, temveč se bo pogajala z Nemčijo le tako dolgo, dokler je to mogoče.

Nemška atašėja odpoklicana.

Washington, 10. decembra. Nemški veleposlanik grof Bernstorff je sporočil državnemu tajniku Lansingu, da sta mornariški ataše von Boy-Ed in vojaški ataše von Papen odpoklicana. Istočasno je zaprosil za oba prosto pot v domovino. Državni tajnik Lansing pa je sporočil nemškemu veleposlaniku, da Zedinjene države po obstoječem mednarodnem običaju niso dolžne izposlovati obema atašejema prosto pot, marveč so dolžne zagotoviti le njiju osebno varnost, dokler se nahajajo pod ameriško oblastjo v internacionalnih vodah. Vojaški in mornariški atašiji niso diplomati ter jih je mogoče na odprtem morju vjeti kot vojne vjetnike.

A vendar je državni departement zaprosil angleškega in francoskega veleposlanika, da izposlujeta obema atašejema prosto pot.

Amerika zahteva odpoklic našega newyorškega generalnega konzula.

„Neue Freie Presse“ poroča: Ameriška vlada je zahtevala odpoklic avstrijskega generalnega konzula v New Yorku, Aleksandra Müller von Perepid.

Ameriška nota radi potopitve „Ancone“.

„Agence Havas“ poroča iz Washingtona, da je ameriška vlada noto radi potopitve „Ancone“ že odposlala na Dunaj. Zedinjene države zahtevajo, da Avstrija potopitev kot krivično popolnoma obsodi, poveljnika podmorskega čolna in druge odgovorne osebe kaznuje, oškodovane odškoduje ter obljubi, da se podobni slučajji ne bodo več pripetili.

Reuter ve povedati, da bo čakala ameriška vlada na avstrijski odgovor le osem dni, potem pa pretrgala diplomatske stike z monarhijo.

Amerikanska nota Avstriji.

Ameriški veleposlanik Penfield je izročil na Dunaju noto svoje vlade radi parnika „Ancona“, ki ga je 7. novembra potopil naš podmorski čoln ob sardinski obali. Pri tem so m. dr. utonili oziroma bili težko poškodovani tudi amerikanski državljani. Nota je spisana v zelo peremptoričnem tonu ter pravi: Avstrija je vendar vedela za vsebino diplomatskih pogajanj, ki so se vršila med Ameriko in Nemčijo radi postopanja podmorskih čolnov. Navzlic temu je poveljnik avstro-ogrskega podmorskega čolna zaukazal „Ancono“ torpedirati, predno so se posadka in potniki mogli spraviti na varno. Poveljnik da se je torej pregrešil proti mednarodnemu in splošnemu človeškemu pravu. Njegovo postopanje da je tako, kakor da bi bil nalašč umoril ljudi, ki se ne morejo braniti. Ameriška vlada mora smatrati, da je poveljnik podmorskega čolna postopal proti danim mu ukazom, ali pa da c. in kr. vlada ni dala svojim podrejenim organom navodil, ki odgovarjajo mednarodnemu pravu in človečnosti. Tega pa ameriška vlada vendarle ne more verjeti in zato smatra, da se je poveljnik podmorskega čolna pregrešil proti danim mu splošnim in posebnim ukazom ter zagrešil ta veliki izgredek. Zedinjene države pozivljajo c. in kr. vlado, da obsodi potopitev „Ancone“ kot krivično in neopravičljivo dejanje, da nadalje kaznuje častnika, ki je to dejanje zagrešil in da plača primerno odškodnino. — Zedinjene države zahtevajo čim najhitrejši odgovor, ker smatrajo, da avstrijska vlada ne bo odobraval ali zagovarjala dejanja, ki ga ves svet obsoja kot nečloveško in barbarično.

Ameriško vojsko pomnože za 400.000 mož.

Washington, 13. decembra. Reuterjevo poročilo. Tajnik vojnega urada priporoča v svojem letnem poročilu ustanovitve 10 novih pehotnih polkov, 4 polkov poljske artiljerije, 52 stotnij obrežne artiljerije, 15 stotnij pionirjev in 4 zračnih flotilj. Stalna armada naj se pomnoži za 400.000 mož na ta način, da se nabere 13.000 mož vsako leto več za triletno službovanje.

Senator Smith proti Angliji.

Wolffov urad poroča iz New Yorka: Senator Smith je vložil v senatu interpelacijo proti angleškim šikanam ter priporočal, da naj Amerika skupno z drugimi nevtralnimi državami zahteva, da preneha Anglija omalovaževati pravice nevtralcev. Smith je poudarjal, da Amerika nikakor ni vazal Anglije in da je treba to povedati ne le z besedami temveč eventualno tudi z dejanji. Govornik je navajal, kolikokrat je Anglija že kršila pravice Zedinjenih držav ter je povdarjal, da vlada med Ameriko in Nemčijo od nekdanj neopretrgano prijateljstvo.

Ameriška nota glede postopanja francoske bojne ladje „Descartes“ z ameriškiimi ladjami.

Zastopnik Wolffovega urada v New Yorku poroča, da zahteva ameriška nota, ki protestira proti postopanju francoske bojne ladje „Descartes“ z ameriškiimi ladjami, da se mora takoj izpustiti onih 6 Nemcev in Avstrijcev, ki so bili odpeljani s krova parnikov „Coamo“ „San Juan“ in „Carolina“.

DNEVNE VESTI.

Odlikovanje nadvojvode Frana Salvatorja.

„Wiener Zeitung“ poroča: Cesar je z najvišjim odlokom z dne 9. decembra t. l. dovolil nadvojvodi Frana Salvatorju, da sprejme in nosi od nemškega cesarja podeljeni mu železni križ II. razreda.

Vojnemu ministru fcm. Krobotinu je cesar podelil baronstvo.

Ogrski ministri na Dunaju. Dne 12. t. m. so prispeli na Dunaj ogrski ministrski predsednik grof Tisza, notranji, poljedelski in trgovinski minister.

Grof Tisza pri cesarju. Cesar je sprejel dne 13. t. m. dopoldne ogrskega ministrskega predsednika grofa Tiszo v daljši posebni avdijenci.

Feldmaršal nadvojvoda Friderik — Josipu vitezu Pogačniku. Podpredsedniku državnega zbor-

ra Josipu vitezu Pogačniku je poslal presvitli gospod nadvojvoda feldmaršal Friderik kot sedanjemu poveljniku kranjskega prostovoljnega strelskega polka sledeče laskavo priznanje: Vaše visokorodje! Vojno nadpoveljništvo je v prijetnem položaju, posneti iz več vojaških poročil, da je Vaše visokorodje svoje, že v miru za obrambno moč zaslužno delovanje tudi ves čas mobiliziranja s popolnim razumevanjem in neumorno vnetostjo posvetilo vojski na bojnem polju. Predvsem pa je ustanovitev kranjskih prostovoljnih strelcev, katero je Vaše visokorodje v trenutku nevarnosti za jugozapadne meje cesarstva oživotvorilo s istotako energijo, prevdarnostjo in organizatoričnim talentom ter z razumno uporabo patrijotičnih čutil Vašega naroda, čin brezprimerne ljubezni do domovine in dragocena opora za našo hrabro vojsko. Vašemu vojskovodju izrekam zahvalo v imenu Najvišje službe za ta aktivni dokaz izrednega patrijotizma in za energično podporo vojski, s tem da Vas imenujem v priznanje teh zaslug na sedanjem Vašem mestu za polkovnega poveljnika v VI. činovnem razredu. Nadvojvoda Friderik, feldmaršal. Gospodu vitezu čestitam na tem izredno visokem priznanju in to tembolj, ker je gorenjske gore sin!

Odlikovanje dr. Štefana Posilovića. Cesar je podelil predsedniku hrvatsko-slavonske-dalmatinske septemviralne deske dr. Štefanu Posiloviću dostojanstvo tajnega svetnika.

Hrvatski sabor. Zagrebški uradni list objavlja cesarjevo lastnoročno pismo, ki sklicuje hrvatski sabor na dan 20. decembra.

Hrvatsko-ogrske regnikolarne deputacije se sestanejo v kratkem, da rešijo vprašanje skupnega grba. V novem takozvanem malem skupnem grbu se namreč ne nahaja tudi hrvatski grb, akoravno predpisuje § 62 ogrsko-hrvatske nagodbe, da se morata v vseh skupnih zadevah rabiti združena grba ogrskih in hrvatskih dežel. Vprašanje je principijelno že toliko razrešeno, da je ogrska vlada priznala upravičenost hrvatske zahteve, da mora biti v malem skupnem grbu tudi „troedina kraljevina“ zastopana. Gre samo še za obliko, v kateri naj se to vprašanje reši.

Pogreb dr. Janka Šavnika. Truplo dne 29. oktobra t. l. v Stari Pazovi umrlega dr. Janka Šavnika, c. kr. nadporočnika in odvetnika v Trstu, so prepeljali v Kranj, da je izroče domači zemlji k večnemu počitku. Ko smo se minuli torek popoldne ob treh zbrali pred Šavnikovo hišo, da spremimo pokojnika tja gori, kjer spe večno spanje najboljši slovenski sinovi, se nam je iznova srce krčilo žalosti ob živem spominu na mladega moža, ki je že toliko izpolnil, pa še več obetal. Koliko simpatij je pokojnik užival v vseh krogih, in kako sočustvuje občinstvo s prizadeto rodino, je bilo posneti iz veličastnega spreveda. Seveda je bila mej prvimi Narodna čitalnica s svojo zastavo. Pogreba so se udeležili vojaški in civilni dostojanstveniki, med drugim štacijski poveljnik, c. in kr. ritmojster Hucl, c. kr. okr. glavar Schittinig, c. kr. gimnazijski ravnatelj Fajdiga, občinski zastop na čelu z županom Polakom, zastopnik zveze slovenskih odvetnikov dr. Kokalj in drugo odlično občinstvo. Pevski zbor je pod vodstvom c. kr. okr. sodnika Deva mojstrski zapel pred hišo in ob odprtem grobu. In ko je zahajajoče zimsko sonce zlatilo naše lepe gore, je priprosti naprev narodne pesmi vzbudil v naših srcih zavest, da res v igred se povrne, da Janko Šavnik in njegovi tovariši niso zaman krvaveli na bojiščih... In takrat, prijatelj Janko, boš z nebeških višav, v družbi s Preširnom in Jenkom zrl na jasne dneve našega naroda. Dotlej pa sladko spavaj v zemlji slovenski v predragi deželi!

Brambni ščit. Zabijanje žeblicev v brambni ščit lepo napreduje in splošno je zanimanje za to akcijo v mestu, ne pa tako v okolici. Nekaj občin iz dežele se je res v obilni meri odzvalo vabilu na slavnostni dan, manjka jih pa še precej. V seznamu darovalcev skoro popolnoma pogrešamo kmetskega prebivalstva. Morda se ne zaveda velikega pomena tega podjetja, in želeli je, da se z ozirom na blagi namen počue tudi najširši krogi o važnosti brambnega ščita. Ona vzvišena misel celokupnosti, ki preveva našo slavno, hrabro armado prešinja naj tudi vse, ki niso v vojni in kojih sveta dolžnost je, skrbeti v slučaju nesreče za družine padlih in pohabljenih junakov. Zato se ob vseh primernih prilikah zavedajmo svoje dolžnosti; od dobljenih stav, nenadnih dobičkov, dobrih kupčij, nagrad i. t. d. naj se vedno nekaj žrtvuje za brambni ščit!

Brambni ščit in ljudskošolska mladina. Učenci in učenke ljudske šole v Kranju so zabijali minule dni pod vodstvom učiteljstva žeblice v brambni ščit. Vrstil se je razred za razredom. Kako težko so čakali naši mali, da zabijejo v lastnem imenu žebelj v brambni ščit! Vsi so se zavedali vzvišenega pomena, katerega jim je poprej pojasnilo učiteljstvo. Naj bi vzgled tukajšnjih ljudskih šol spodbudil tudi druge zavode in zlasti učiteljstvo na deželi, da bi prirejalo romanja ljudskošolske dece k brambnemu ščitu v Kranju.

Darila. V častni spomio pokojnega dr. Janka Šavnika namesto venca na krsto so darovali „Dijaški kuhinji“ v Kranju gg.: dr. Edv. Šavnik 30 K, dr.

Valentin Štampihar 20 K, dr. Edv. Globočnik, Alojzij Pavlin iz Podbrezj, Fr. Ks. Sajovic in Neimenovan po 10 K, inž. Boleslav Bloudek, Franc Krenner, Anton Majdič, Ciril Pirc, Ferdinand Polak, Konrad Pučnik, Ivan Rakovec in Evgen Sajovic po 5 K Antonija Bajželj 6 K.

Darilo za „Rdeči križ“. Mesto venca na krsto dr. Jankota Šavnika podarili so: za božičnico ranjencem v Kranju družina Vinko Majdičeva 30 K in družina Franc Crobathova 20 K ter za „Rdeči križ g. Herman Scaria iz Ljubljane 10 K.

Profesor Anton Bezenšek †. Kakor se poroča iz Sofije, je tamkaj dne 11. decembra umrl neše gore list profesor Anton Bezenšek. Rojen je bil leta 1854. v Bukovju blizu Celja. Dovršil gimnazijske študije v Celju, je napravil l. 1874. zrelostni izpit v Zagrebu in začel leta 1876. izdajati mesečnik „Jugoslovanski stenograf“. Bezenšek je priredil prvo stenografijo za slovenski jezik. L. 1879. se je Bezenšek preselil na Bolgarsko in je po naročilu bolgarskega naučnega ministrstva priredil sistem bolgarske stenografije. V svojih mnogobrojno obiskanih tečajih in vzgojil ali pomagal vzgojiti veliko število bolgarskih stenografov. Začetkom svojega bivanja v Sofiji je bil ravnatelj stenografske pisarne pri narodnem sobranju in obenem profesor na gimnaziji. Pozneje se je preselil v Plovdiv in je podučeval na tamkajšnji realni gimnaziji. Leta 1910. je bil premeščen v Sofijo in imenovan za izrednega profesorja na vseučilišču, kjer je deloval do svoje smrti. Pokojnik je bil tudi sicer literarno delaven in je med drugimi deli spisal tudi bolgarsko slovnico za Slovence in popis Bolgarske. Sodeloval je tudi pri mnogih literarnih in političnih listih. Za prerano umrlim žaluje pet bratov, soproga in dvoje otrok. Zasluženemu možu časten spomin!

Umrli je med potjo v rusko vjetništvo za plučno rano enoletni prostovoljec stud. phil. Mihael Plot, ki je pohajal v gimnazijo v Kranju. Lahka mu bodi zemlja ruska!

Vračunanje „vojnih let“ v vojaško službeno dobo. Cesar je izdal posebno armadno in brodovno povelje glede vračunanja vojnih let v vojaško dobo, oziroma za odmerjenje pokojnine. Vse osebe, ki so izvrševale od 24. julija 1914. aktivno vojaško službo, tudi člani raznih prostovoljnih formacij, orožniki, finančni stražniki, gozdarske osebe s deležne ugodnosti „vojnih let“. Izključeni so le vojni vjetniki, katerih vjetništvo se je v smislu službenega reglementa označilo kot neupravičeno.

Naknadno prebiranje črnovojnikov rojstnih letnikov 1865 do vstevši 1897. Uradno se razglša: Za vse na Kranjskem bivajoče črnovojnike rojstnih letnikov 1865 do vstevši 1897, kateri iz kateregakoli razloga še doslej niso prišli k prebiranju — ne da bi bili od prihoda k prebiranju po določenih dotičnih pozivnih razglasov oproščeni —, se vrši naknadno prebiranje pri c. kr. domobranskem dopolnilnem okrajnem poveljstvu v Ljubljani, Ambrožev trg št. 8 naslednje dni: I. Za rojstne letnike 1865 do vstevši 1896: 1.) dne 26. decembra 1915 za politične okraje Ljubljana mesto, Ljubljana okolica in Postojna; 2.) dne 27. decembra 1915 za politične okraje Kočevje, Krško in Kranj; 3.) dne 28. decembra 1915 za politične okraje Litija, Logatec in Radovljica; 4.) dne 29. decembra 1915 za politične okraje Rudolfovo, Kamnik in Črnomelj. — II. Za rojstno leto 1897: dne 30. decembra 1915 za vse politične okraje na Kranjskem. Vsi k prihodu k naknadnemu prebiranju zavezani, ki še nimajo od občine izdanega črnovojniškega legitimacijskega lista, se morajo takoj zgledati pri županstvu (magistratu) svojega bivališča, da se jim istega izda. Dotični list upravičuje po določenih prejšnjih pozivnih razglasov do proste vožnje po železnici. Kdor bi od tega prebiranja izostal, se bo od vojaškega sodišča najstrožje kaznoval.

Konskripcija l. 1898. rojenih črnovojnikov. Pričela se je konskripcija l. 1898. rojenih črnovojnikov, ki bodo morali tekom prihodnjega leta na nabor, da zadostijo svoji črnovojniški dolžnosti. — Glede generalnega prebiranja vseh črnovojniških obvezancev, ki dosedaj še niso bili potrjeni, se poroča, da tozadevno še niso bile izdane nikake uradne odredbe. Vesti, da je že določen termin za ta prebiranje, so torej preuranjene. Predvsem se vršijo sedaj naknadno prebiranja onih v letih 1865. do 1897. rojenih črnovojniških obvezancev, ki dosedaj iz kateregakoli razloga še niso prišli k prebiranju.

Potrjeni 44-, 45- in 46letni črnovojniki bodo poklicani, kakor se zatrjuje, do srede januarja pod orožje. Uporabili jih bodo predvsem za vojaško službo v zaledju ter pri etapni službi.

Razširjenje starostne meje za vojno službo do 50 do 55 let. Ogrska narodna delovna stranka je v svoji seji predvčerajšnjim zvečer razpravljala o predlogi, ki se jo ima podati poslanski zbornici, zadevajoči razširjenje starostne meje za vojno službo od 50 do 55 let, in jo sprejela za podlago razpravljanja v zbornici.

Umrli je v Ljubljani v visoki starosti gospa Marija Kuster, rojena Potočnik, udova po pokojnem Mihaelu Kustru, večletnem nadučitelju, ravnatelju in nadzorniku v Kranju. Naj v miru počiva!

Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Savo, Javornik in Koroško Belo priredi dne 19. decembra svojo običajno božičnico v gostilni pri „Jeleni“ na Savi. Začetek točno ob treh popoldne. Ker pohaja v vrtec okolu 120 otrok, bo imela podružnica mnogo izdatkov, se prosi, da se te dobrodelne prireditve udeleži vse zavedno občinstvo v prid naših malčkov, katerih očetje branijo našo lepo domovino.

Umrli je na Lancovem pri Radovljici gospa Pavla Dernač, soproga župana in tovarnarja gosp. Dernača.

Umrli je na Jesenicah na Gorenjskem po kratki bolezni blagajnik kranjske industrijalne družbe in računovodja bratovske skladnice gosp. Anton Pongratz.

Mili darovi za vojne vjetnike na Ruskem. V bridki skrbi so vedeli svojci, da so naši vojni ujetniki na Ruskem v bedi in pomanjkanju, toda do njih ni bilo varne poti. Po dolgem pogajanju se je v zadnjih dneh končno posrečilo najti pot. Ruska vlada je dala za mile darove brzovlake na razpolaganje. Te vlake sprejemajo zastopniki švedskega Rdečega križa, ki bodo skupno z Amerikanci in zastopniki ruskega Rdečega križa na licu mesta delili darove. Tako je ukrenjeno vse, kar je mogoče, da se spravijo darovi varno v roke vojnim vjetnikom. Naša vlada se je takoj poslužila te prilike; že se vozijo na vzhod pod paznim varstvom celi železniški vlaki, naloženi z najnunejšimi potrebščinami, in obilo drugih pomočkov je pripravljenih. Tudi v naslednjih mesecih se odpravijo nadaljnji železniški vlaki. Pa ne le država, tudi narod, roditelji, žene in otroci se hočejo v srčni ljubezni udeležiti rešilnega dela. Le red vodi do cilja, le tisti pomaga, ki pošlje brez odloga določene in pripuščene reči na določeno mesto. Lepo bi bilo sicer, ako bi vsak dar mogel doseči tistega, pri katerem bivajo naše misli, toda to ne more biti. Zato se ne morejo prevzemati darovi za določene vojne vjetnike. Pa vsi morajo darovati, da dobi vsak vjetnik. Zima je pred durmi, treba je največje naglice. Darove v denarju je pošiljati: Vojnemu oskrbovalnemu uradu. Dunaj, IX., Berggasse 16, z oznamenilom: „Mili darovi za vojne vjetnike na Ruskem“. Darovati se smejo (le nove reči): tople srajce, tople spodnje hlače, volnene nogavice, pleteni telovniki ali sweaterji, po možnosti zapeti okoli vratu, tople rokavice, zapestniki, ogrevalci za glavo, prsi, kolena, pasovi, šali, žepni robci (brez podob), brisače, naramnice brez gume, milo, ščetke za zobe, glavniki, sredstva zoper mrčes. Zamotavati zraven druge reči je prepovedano in, ako bi se to zgodilo, bi se zaradi tega ustavil cel prevoz! Darove sprejemajo: zbiralnice vojnega oskrbovalnega urada in društva Rdečega križa; kjer jih ni, pa občinska predstojništva. Te zbiralnice pošljejo vse, kar prejmejo, kar najhijreje vojnemu oskrbovalnemu uradu na Dunaju, IX., Berggasse 16, kjer se vse razvrsti v enotne zaboje s približno enako vsebino. — Poštne pošiljkatve vojnemu oskrbovalnemu uradu, skupina VIII, Dunaj, IX. okraj, Berggasse 16, so proste pristojbin, ako imajo na poštni spremnici in na naslovni strani paketa oznamenilo: „Mili darovi za vojno oskrbo“. — Po c. kr. državnih železnicah in po začebnih železnicah, ki jih obratuje država, se prevažajo darovi za vojne ujetnike voznine prosto, ako se oddajo kakor navadno tovarno blago in ako se pošljejo Vojnemu oskrbovalnemu uradu, Dunaj, IX., Berggasse 16, kakor prejemniku in se na voznem listu v navedbi vsebine označenijo kakor „Mili darovi za vojne vjetnike“.

Prskrba vdov in sirot po vojaških osebah. Opazilo se je, da prihaja iz avstrijske državne polovice veliko manj preskrbninskih prošenj, kakor iz Ogrske. To ima svoj vzrok gotovo s tem, da se v avstriji prispevki za preživljanje naprej izplačujejo, ter da se potemtakem stranke v takih slučajih ne potezajo za nakazilo vojaške preskrbnine. Za preostale vdove in sirote pa zna to imeti neprijetno posledico, da se bo vložilo pri splošni ustavitvi prispevkov za preživljanje po končani vojni naenkrat nešteto preskrbninskih prošenj, ki se razumno ne bodo mogle vse takoj rešiti. Če bodo potem radi tega morale tisočere potrebne rodbine ostati manj ali dlje časa brez vsake preskrbnine, gotovo ne bo to krivda vojaške uprave. V lastno korist preostalih po vojaških osebah je tedaj, da prijavijo čimprej svojo pravico do vojaške preskrbnine pri politični okrajni oblasti ali pri županstvu. Pravico do te vojaške preskrbe imajo vdove in zakonske sirote vseh pred sovražnikom padlih, na ranah ali vsled vojnih naporov ali na nalezljivih boleznih umrlih, kakor tudi pogrešanih pripadnikov vojske, in sicer aktivnega in neaktivnega stanja.

Obešenega so našli 65letnega slaboumnega hišnega posestnika Frana Štularja v Podnartu.

Bolgari so vplenili, kakor poroča „P. L.“ po „Balkanski Pošti“, tudi srbsko kraljevsko krono. Našli so jo baje v nekem avtomobilu. Srbska kraljevska krona nima historične vrednosti. Napraviti jo je dal še le sedanji kralj Peter ob priliki svojega kronanja leta 1904.

Kletarski tečaji. V primeri z drugimi deželami je naše kletarstvo še na jako nizki stopinji. Da dobe ukaželjni priliko, se v umnem kletarstvu temeljito izučiti, priredi c. kr. vinarski nadzornik B. Skalicky pri državni vzorni kleti v Novem mestu tekom zime več trodnevnih kletarskih tečajev. Kdor se misli katerega izmed teh tečajev udeležiti, naj se takoj zglozi pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Novem mestu.

Časovni vozni listki na drž. železnicah. Ker je vsled vojne promet vlakov v mnogih slučajih otežkočen, je uprava državnih železnic začasno ustavila izdajanje časovnih vozni listkov za tiste okraje in proge, ki so posebno prizadeti po omejitvah prometa. Letni in polletni vozni listki so ustavljeni med drugimi tudi zu ravnateljstva okraja Beljak in Trst.

Poštna vest. C. kr. trgovinsko ministrstvo je z ozirom na sedanje prometne razmere odredilo z odlokom 6. decembra 1915 številka 33.726/P, da je treba do všteti 31. decembra 1915 pridati vsakemu na Dunaj naslovljenemu zavrtku po eno poštno spremnico in da je treba plačati pristojbine za zavrtke, ki so namenjeni na Dunaj, takoj pri predaji na pošto.

Olajšave za obrtnike. Dne 7. decembra je izšla cesarska naredba, ki prinaša izredne določbe glede nastopa in nadaljevanja obrtov. Osebam obrtniškega stanu se bo vstel čas vojne službe pri nastopu obrti in pri raznih prošnjah za obrtne dispense. Tudi oni, ki so vpoklicani po zakonu o vojnih dajatvah in člani raznih prostovoljnih vojaških krdel bodo deležni enakih ugodnosti. Posebne predprave priznava cesarska odredba v vojni poškodovanim. Čas v šolah za invalide se jim bo štel kot zaposlenost v obrti, olajšal se jim bo nastop obrti, kakor tudi prestop iz ene obrti k drugi. Oslepi invalidi ne bodo potrebovali za pletarstvo in izdelovanje krtač nobenega spričevala vsposobljenosti. Tudi žene in otroci padlih vojakov bodo uživali glede nadaljevanja obrti svojih mož oziroma očetov, posebne ugodnosti. Tudi starši padlih vojakov bodo pod gotovimi pogoji uživali iste ugodnosti.

Razglas, z dne 2. decembra 1915, zadevajoč izključno rabo metriške mere v lesni trgovini. Kljub že l. 1871. vpeljanim novim meram se porablja v lesni trgovini še vedno stare, dunajske, da celo inozemske (benečanske, pariške) mere. Ker povzročajo take, v prometu nedopustne mere

razne nedostatke in izkoriščanja kupcev in so bile posebno žadnji čas, ko so cene lesa močno poskočile, povod raznim pritožbam, opozarja c. kr. deželna vlada na obstoječo prepoved, vsled katere se stare, nepostavne mere v lesni trgovini in javnem prometu ne smejo rabiti. Merska enota za trgovino z drvimi za kurjavo v metriški meri je določena z naredbo, izdano od ministrstev za notranje stvari, finance, trgovino in poljedelstvo dne 23. decembra 1875, drž. zak. št. 157. Prestopki te prepovedi se bodo kaznovali ne glede na morebitno postopanje po kazenskem zakonu, od politične oblasti prve stopnje po členu VI. zakona z dne 23. julija 1871, drž. zak. šte. 16 ex 1872, z globo od 10 K do 200 K, oziroma z zaporom od 1 do 20 dni.

Najvišje dopustne cene za en liter denaturiranega špita. Za Šenturško goro, Dražgoše, Javorje, St. Lenart, Leskovca, Lučine, Staro in Novo Oselico, Sovodenj, Sorico, Podblico: 90%ni špirit 1.22 K, 91%ni špirit 1.24 K, 92%ni špirit 1.25 K in 93%ni špirit 1.26 K; za vse druge kraje političnega okraja Kranj: 90%ni špirit 1.21 K, 91%ni špirit 1.23 K, 92%ni špirit 1.24 K in 93%ni špirit 1.25 K.

Zahvala.

Vsem, ki so kakorkoli počastili spomin našega nepozabnega

JANKA,

izrekamo najglobokejšo zahvalo.

V Kranju, 14. decembra 1915.

Rodbina Šavnik-ova.

61

! Za zimol!

Najstarejša trgovina

Ferd. Sajovic

v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

priporoča

svojo bogato zalogo

sukna, zimskih modnih blagov, barhentov za ženske bluže in obleke, pike, belih in višnjevih barhentov, ševijotov, kamgarnov in lodnov za pelerine, šifona, bele kotenine in platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih in pisanih posteljnih odej, kakor tudi vsega drugega **manufakturnega blaga**. Volneni robci, pleti najnovejših vzorcev in najboljše kakovosti. Zimske moške in ženske srajce, jopice in hlače.

Snežne kape, trebušnike, naročnike, rokavice in nogavice za vojake.

Svilnati robci najnovejših vzorcev.

1 12—39

Najbolj varno naložen denar v vsem političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

Splošni rezervni zaklad (lastno premoženje) nad 378.000 kron!

Hranilnica posoja na zemljišča po 5 1/2% na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolжник v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1914. je bilo stanje hranilnih vlog nad

5 milijonov 337 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam nad 4 milijone kron.

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vlozne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglašati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev, ter župnišča cerkveni denar.

Ta najstarejši in največji denarni zavod na celim Gorenjskem **uraduje**

v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.